

อิทธิพลของผู้อุปถัมภ์รายการที่มีผลต่อรายการสารคดีการเกษตรทางโทรทัศน์

นางสาว ศศิวิมล กุมารบุญ

สถาบันวิทยบริการ
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-334-104-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**THE PROGRAM SPONSORS'S INFLUENCE IN TELEVISION AGRICULTURAL
DOCUMENTARY PROGRAMS**

Miss Sasiwimon Kumarnbun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts in Mass Communication

Department of Mass Communication

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

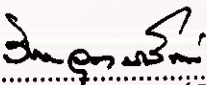
ISBN 974-334-104-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ อิทธิพลของผู้อุปถัมภ์รายการที่มีผลต่อรายการสารคดีการเกษตรทาง
โทรทัศน์
โดย นางสาว ศศิวิมล กุมารบุญ
ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุทธิ พลพงษ์

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.....คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วภา อุดมฉันท)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุทธิ พลพงษ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ อรรถนพ เรียรถาวร)

ศศิวิมล กุมากรณู : อิทธิพลของผู้อุปถัมภ์รายการที่มีผลต่อรายการสารคดีการเกษตรทางโทรทัศน์
(THE PROGRAM SPONSORS'S INFLUENCE IN TELEVISION AGRICULTURAL
DOCUMENTARY PROGRAMS) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.สุธิ พลพงษ์ , 163 หน้า.
ISBN 974-334-104-8

การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการนำเสนอและเนื้อหาของรายการสารคดีการเกษตรทางโทรทัศน์ รวมถึงอิทธิพลของผู้อุปถัมภ์รายการที่มีต่อกระบวนการผลิตและการกำหนดรูปแบบการนำเสนอและเนื้อหาของรายการดังกล่าว

ผลการวิจัยพบว่า รายการสารคดีการเกษตรทางโทรทัศน์สามารถแบ่งออกตามรูปแบบการนำเสนอได้เป็น 2 ประเภท คือ รายการสารคดีเชิงข้อมูล และ รายการสารคดีเชิงละคร โดยใช้วิธีการนำเสนอรายการที่หลากหลาย ได้แก่ การสนทนา การบรรยาย การสาธิต การสัมภาษณ์ ละคร การตอบปัญหาและเพลงลูกทุ่งผสมผสานกันไปในแต่ละรายการ ในส่วนของเนื้อหาสาระ พบว่า สามารถเนื้อหาสาระที่นำเสนอออกได้เป็น 7 ประเภท ได้แก่ เนื้อหาด้านพืช ศัตรูพืชและวัชตมมีพืช ด้านการพัฒนาที่ดินเพื่อเพิ่มผลผลิต ด้านประมง ด้านสัตว์ ด้านอาชีพเสริม และความรู้เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการนำเสนอและเนื้อหาของรายการสารคดีการเกษตรทางโทรทัศน์ส่วนใหญ่สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการและผลประโยชน์ของผู้อุปถัมภ์รายการอย่างเห็นได้ชัด สืบเนื่องจากอิทธิพลของผู้อุปถัมภ์รายการต่อกระบวนการผลิตและการกำหนดรูปแบบการนำเสนอและเนื้อหาของรายการ ระดับอิทธิพลของผู้อุปถัมภ์รายการมีความมากน้อยแตกต่างกันออกไปตามประเภทของแหล่งเงินทุนอุปถัมภ์และปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กรสื่อ โดยรายการที่ผู้อุปถัมภ์รายการมีอิทธิพลต่อกระบวนการผลิตและการกำหนดรูปแบบการนำเสนอและเนื้อหาของรายการมากที่สุด ได้แก่ รายการที่มีแหล่งเงินทุนอุปถัมภ์ในรูปแบบของการสนับสนุนรายการโดยบริษัทเอกชน สำหรับปัจจัยซึ่งส่งผลต่อระดับอิทธิพลของผู้อุปถัมภ์รายการ ได้แก่ แหล่งรายได้ ลักษณะการดำเนินธุรกิจของบริษัทผู้ผลิต นโยบายองค์กรและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ซึ่งจัดเป็นปัจจัยภายใน และ ความต้องการและความสนใจของผู้ชม คู่แข่ง กฎหมายควบคุมการโฆษณา นโยบายสถานีสภาพเศรษฐกิจ และ ผู้อุปถัมภ์รายการ ซึ่งจัดเป็นปัจจัยภายนอกองค์กรผู้ผลิตรายการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน.....
สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน.....
ปีการศึกษา.....2542.....

ลายมือชื่อนิสิต.....ศศิวิมล กุมากรณู.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

3971817828 : MAJOR MASS COMMUNICATION

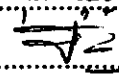
KEY WORD : TELEVISION / DOCUMENTARY / FORMATS AND CONTENTS / SPONSORSHIP

SASIWIMON KUMARNBUN : THE PROGRAM SPONSORS'S INFLUENCE IN TELEVISION AGRICULTURAL DOCUMENTARY PROGRAMS . THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. SUTHEE PHOLAPONG . 163 pp. ISBN 974-334-104-8

The objective of this qualitative research is to study the formats and contents of television agricultural documentary programs and the program sponsor's influence upon the production, formats and contents of the programs.

The study found that the television agricultural documentary programs can be categorized according to their formats into 2 types, namely informational documentary and dramatizatiional documentary. Dialogue, narration, demonstration, interview, drama, quiz and country music are used collectively in the programs as presentation techniques. Regarding the contents, they can be distinguished into 7 categories, namely crops, plant pest and pesticide, land development, fisheries, livestock, interesting occupations, and miscellaneous.

Formats, presentation techniques, and contents found in most programs reflect the demand and interests of sponsor due to its influence over the production, formats and contents of the programs .The sponsor's influence upon such programs varies according to the forms of sponsorship and internal and external factors of each media organization .The finding shows that sponsor can exert its influence most powerfully in corporate sponsored programs .Regarding factors affecting the level of influence ,they can be divided into internal and external ones.The internal factors are namely, sources of revenues, ownership and control of production companies, organizational policies and professional ethics while the external ones include audience interest and demand , competitors , laws and regulations against advertising in television broadcasting , station policies , economic status , and sponsor .

ภาควิชา.....	การสื่อสารมวลชน.....	ลายมือชื่อนิสิต.....	ศศิวิมล	กมลกรณ
สาขาวิชา.....	การสื่อสารมวลชน.....	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....		
ปีการศึกษา.....	2542.....	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....		

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง ของ ผศ.สุธี พลพงษ์ และ รศ.อรรณพ เรียรถาวร อาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย รวมไปถึง รศ.วิภา อุดมฉันท์ ซึ่งได้กรุณาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ผลิตรายการทุกท่าน ที่กรุณาให้สัมภาษณ์ และ อนุเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ และที่สำคัญ ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่านซึ่งเป็นผู้ให้ความรู้ ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และ เป็นกำลังใจ

เหนือสิ่งอื่นใด ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และพี่ ๆ ซึ่งคอยให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ให้กำลังใจ ให้ความสนับสนุนด้านการเงิน และดูแลเอาใจใส่ผู้วิจัยด้วยความรัก ความเมตตาโดยตลอด

ศศิวิมล กุมารบุญ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาคำวิจัย.....	8
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	8
ขอบเขตการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการนำเสนอรายการโทรทัศน์	
เพื่อการศึกษาและพัฒนา.....	12
แนวคิดหลักเกี่ยวกับหลักการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อเกษตรกร.....	16
ทฤษฎีองค์การสื่อสารมวลชน.....	20
แนวคิดเกี่ยวกับผู้อุปถัมภ์รายการและอิทธิพลของผู้อุปถัมภ์รายการ.....	22

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	38
แหล่งข้อมูล.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	43
การนำเสนอข้อมูล.....	44
บทที่ 4 อิทธิพลของผู้อุปถัมภ์รายการที่มีผลต่อรายการสารคดีการเกษตรทางโทรทัศน์.....	45
รายการที่มีแหล่งเงินทุนอุปถัมภ์ในรูปแบบของการสนับสนุนรายการโดยบริษัทเอกชน.....	46
รายการแผ่นดินทอง.....	46
รายการดินรักฟ้า ปลารักน้ำ.....	51
รายการลูกทุ่งเกษตร.....	56
รายการเวทีวไรตี้.....	63
รายการที่มีแหล่งเงินทุนอุปถัมภ์ในรูปแบบของการสนับสนุนรายการโดยรัฐ.....	70
รายการดินสร้างชีวิต.....	70
รายการในน้ำมีปลา.....	75
รายการที่มีแหล่งเงินทุนอุปถัมภ์ในรูปแบบของงบประมาณจากบริษัทผู้ผลิต.....	78
รายการผู้ใหญ่บ้านดำดี.....	78
รายการที่มีแหล่งเงินทุนอุปถัมภ์ในรูปแบบของการโฆษณา.....	83
รายการวิถีชาวบ้าน.....	83
รายการไม่ลองไม่รู้.....	85
ภาพรวมของรายการสารคดีการเกษตรทางโทรทัศน์.....	91

กระบวนการผลิตรายการ.....	91
รูปแบบการนำเสนอและเนื้อหา.....	96
การโฆษณาแฝง.....	108
บทที่ 5 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระดับอิทธิพลของผู้อุปถัมภ์รายการต่อ	
รายการสารคดีการเกษตรทางโทรทัศน์.....	112
ปัจจัยภายใน.....	112
แหล่งรายได้.....	112
ลักษณะการดำเนินธุรกิจของบริษัทผู้ผลิตรายการ.....	118
นโยบายองค์กรและจรรยาบรรณทางวิชาชีพของผู้ผลิตรายการ.....	121
ปัจจัยภายนอก.....	121
ความต้องการและความสนใจของผู้ชม.....	121
คู่แข่ง.....	123
กฎหมายควบคุมการโฆษณา.....	124
สภาพเศรษฐกิจ.....	124
นโยบายสถานี.....	127
ผู้อุปถัมภ์รายการ.....	129
บทที่ 6 สรุป อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ.....	131
บทสรุป.....	131
บทอภิปราย.....	135
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	147
ข้อเสนอแนะ.....	147
ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต.....	148

รายการอ้างอิง.....	149
ภาคผนวก.....	153
ภาคผนวก ก.	154
ภาคผนวก ข.	159
ประวัติผู้เขียน.....	163

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 โครงสร้างรายการแผ่นดินทอง.....	47
ตารางที่ 2 โครงสร้างรายการดินรกรักฟ้า ปลารักน้ำ.....	52
ตารางที่ 3 โครงสร้างรายการลูกทุ่งเกษตร.....	57
ตารางที่ 4 โครงสร้างรายการเวทีวาไรตี้.....	64
ตารางที่ 5 โครงสร้างรายการดินสร้างชีวิต.....	71
ตารางที่ 6 โครงสร้างรายการในน้ำมีปลา.....	76
ตารางที่ 7 โครงสร้างรายการผู้ใหญ่บ้านดำดี.....	79
ตารางที่ 8 โครงสร้างรายการวิถีชาวบ้าน.....	83
ตารางที่ 9 โครงสร้างรายการไม่ลองไม่รู้.....	86
ตารางที่ 10 วิธีการนำเสนอรายการสารคดีการเกษตรทางโทรทัศน์.....	98
ตารางที่ 11 ประเภทเนื้อหาสาระที่นำเสนอทางรายการสารคดีการเกษตรทางโทรทัศน์.....	105
ตารางที่ 12 การโฆษณาแฝงในรายการสารคดีการเกษตรทางโทรทัศน์.....	109
ตารางที่ 13 แหล่งรายได้ของรายการสารคดีการเกษตรทางโทรทัศน์.....	115

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานขององค์กรสื่อสารมวลชน.....	21
---	----

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย